

інклюзивної освіти. *Дошкільна освіта*. 2020. № 3. С. 12-17.

4. Литовченко О. В. Професійна компетентність вихователя в умовах інклюзивного навчання. Харків : Основа, 2021. 160 с.

5 Шикиринська О., Петришина Т. Особливості науково-методичного забезпечення у закладах дошкільної освіти. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: збірник наукових праць*. 2023. Вінниця : ТОВ «Друк плюс». Випуск 69. С. 100-107.

6. European Agency for Special Needs and Inclusive Education. Inclusive Early Childhood Education. Brussels, 2019. 96 p.

**ВИХОВНИЙ І СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ
МУЛЬТФІЛЬМІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ SOFA SKILLS ДІТЕЙ
СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

*Шикиринська Олександра, кандидатка педагогічних наук, доцентка
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського (Україна)*

*Кучер Альона, здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського (Україна)*

Мультфільми є важливим інструментом для формування особистості дитини середнього дошкільного віку. Вони не лише розважають, але й можуть стати потужним засобом виховання та розвитку соціально-емоційних навичок. У цей період діти активно пізнають світ, формують уявлення про взаємодію з іншими людьми, навчаються розуміти свої емоції та керувати ними. Саме тому мультфільми, які містять позитивні цінності, моральні уроки та приклади вирішення конфліктів, здатні сприяти розвитку так званих soft skills – «м'яких навичок», які є ключовими для успішного майбутнього [1].

У статті буде розглянуто, як мультфільми можуть впливати на здатність дітей співпереживати, працювати в команді, вирішувати проблеми та ефективно спілкуватися. Окрему увагу буде приділено аналізу виховного потенціалу мультфільмів, які сприяють розвитку емоційного інтелекту та формуванню моральних цінностей. Важливо також врахувати роль батьків і вихователів у процесі перегляду мультфільмів, адже їхнє активне залучення допомагає дітям краще засвоювати отримані знання та навички. Дослідження цієї теми є актуальним і важливим для педагогів, психологів та батьків, які прагнуть створити сприятливе середовище для гармонійного розвитку дітей.

Дошкільний вік є одним із найважливіших періодів у житті кожної людини. Саме в цей час закладаються основи, які впливатимуть на подальший розвиток особистості. Дитина вперше знайомиться зі світом, вчиться розуміти себе та інших, формує перші уявлення про добро і зло, а також засвоює базові соціальні навички. Це час, коли дитина починає усвідомлювати себе як окрему особистість, розвиває уявлення про свої можливості, потреби та роль у соціальному середовищі. Діти дошкільного віку активно досліджують світ, проявляють цікавість до нього. Саме тому важливо створити сприятливе середовище для їх розвитку – як інтелектуального, так і емоційного.

Одним із найважливіших аспектів розвитку дитини є її емоційний стан. У дошкільному віці діти починають активно виражати свої емоції, вчать розуміти почуття інших людей та реагувати на них. Емоційний розвиток тісно пов'язаний із соціальним середовищем, у якому перебуває дитина. Наприклад, позитивна атмосфера у сім'ї сприяє формуванню довіри до світу, а підтримка та розуміння з боку дорослих допомагають дитині навчитися контролювати свої емоції. Саме в цей період діти засвоюють базові моделі поведінки, які впливають на їхнє майбутнє спілкування з оточуючими [2].

Дошкільний вік – це період активного формування особистості. У цей час діти вчать розрізняти емоції, будувати стосунки з однолітками, розуміти моральні норми та вирішувати конфлікти. Мультфільми, завдяки своїй

доступності, яскравості й сюжетам, легко привертають увагу дитини та стають ефективним інструментом для навчання.

Мультфільми вже давно стали невід'ємною частиною дитячого світу. Вони не лише розважають, але й виконують важливу виховну функцію. Особливо це стосується розвитку так званих «м'яких навичок» (soft skills), які є ключовими для соціальної адаптації та емоційного інтелекту дитини. У цій статті ми розглянемо, як українські та зарубіжні мультфільми можуть сприяти формуванню цих навичок у дітей середнього дошкільного віку.

Soft skills – це набір соціальних, емоційних та комунікативних умінь, які дозволяють людині ефективно взаємодіяти з іншими, вирішувати конфлікти, працювати в команді та адаптуватися до змін [3]. Для дітей дошкільного віку ці навички охоплюють вміння ділитися, співчувати, слухати інших, висловлювати свої емоції та розуміти почуття оточуючих.

Дослідження показують, що розвиток soft skills у ранньому віці впливає на майбутній успіх у навчанні, кар'єрі та особистому житті. І саме мультфільми можуть стати ефективним інструментом для формування цих навичок завдяки своїй доступності, емоційній насиченості та здатності привертати увагу дітей.

Одним з яскравих прикладом є мультфільм «Микита Кожум'яка». Головний герой демонструє сміливість, наполегливість і співчуття до інших. Через його пригоди діти вчаться долати страхи, бути відповідальними за свої дії та підтримувати друзів. Українські мультфільми часто базуються на народних казках і легендах, що додає їм додаткового виховного ефекту. Вони допомагають дітям зрозуміти важливість моральних цінностей, таких як чесність, доброта і справедливість.

Зарубіжні мультфільми також мають великий вплив на розвиток дітей. Наприклад, серії студії Pixar («Вперед», «Думками навиворіт») акцентують увагу на емоціях і їхньому впливі на поведінку людини. У «Думками навиворіт» діти дізнаються про різні емоції – радість, страх, сум, гнів – і вчаться розуміти їхню роль у житті [4].

Мультфільми є одним із кращих засобів виховання. Вони здатні допомогти дітям розібратися, що таке «добро», а що таке «зло», як проявляти емпатію та підтримувати інших. Наприклад, у мультфільмі «Щенячий патруль» кожен герой має свою унікальну роль у команді, що вчить дітей цінувати різноманітність і працювати разом для досягнення спільної мети.

Окремо слід звернути увагу на розвиток емоційного інтелекту у дітей. Мультфільми можуть стати інструментом для того, щоб навчити дитину розпізнавати свої емоції та емоції інших людей. Наприклад, герої часто переживають різноманітні ситуації – від радості до смутку чи страху – і діти разом із ними проживають ці почуття [5]. Дивлячись на реакції персонажів, дитина вчиться аналізувати причини їхньої поведінки і робити висновки про те, як краще діяти в подібних ситуаціях. Це сприяє розвитку емпатії – здатності співпереживати іншим.

Мультфільми важливим інструментом для розвитку soft skills у дітей середнього дошкільного віку. Завдяки яскравим візуальним образам, цікавим сюжетам і доступному способу подачі інформації, вони сприяють формуванню таких важливих навичок, як емоційний інтелект, комунікація, співпереживання, вирішення конфліктів та креативність [7].

Соціально-емоційний потенціал мультфільмів проявляється у можливості навчати дітей розпізнавати та висловлювати емоції, розуміти почуття інших, а також будувати здорові взаємини. Через поведінку персонажів діти можуть вчитися аналізувати ситуації, робити висновки та приймати рішення. Крім того, мультфільми допомагають розвивати уяву, стимулюють допитливість і заохочують до творчого підходу у вирішенні завдань [6, с. 103].

Підсумовуючи, зазначимо, що для дорослих (вихователя та батьків) надзвичайно важливим є відповідальне ставлення до вибору контенту, враховуючи вікові особливості дітей та якість матеріалу. Мультфільми повинні бути не лише розважальними, але й мати виховну спрямованість, демонструвати позитивні моделі поведінки та пропагувати цінності, які сприяють гармонійному розвитку дитини.

Список використаних джерел:

1. Зубалій М. Д. Роль мультфільмів у формуванні емоційного інтелекту дітей. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Психологія*, 2019. №9. С. 45-52.
2. Іванова, О. В. Soft skills як складова дошкільної освіти. *Педагогічний альманах*, 2017. №34. С. 120-124.
3. Кравченко Л. І., Петренко А. В. Мультфільми як засіб формування соціально-емоційної компетентності дошкільників. *Вісник психології та педагогіки*, 2020. 3(15). С. 89-94.
4. Чепуренко О. В., Коваленко Т. С. Вплив анімаційного контенту на розвиток soft skills у дітей. *Освіта і розвиток*. 2015. 2 (10). С. 56-61.
5. Шевченко Л. М., Гончарова, Ю. В. Соціально-емоційний розвиток дошкільників у контексті сучасних освітніх технологій. *Психологія і педагогіка: науковий журнал*, 2021. №5(28). С. 33-39.
6. Шикиринська О., Петришина Т. Особливості науково-методичного забезпечення у закладах дошкільної освіти. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: збірник наукових праць*. 2023. Вінниця : ТОВ «Друк плюс». Випуск 69. С. 100-107.
7. Яременко Т. П., Сидорова, Н. М. Психолого-педагогічні аспекти використання мультфільмів у дошкільній освіті. *Вісник сучасної педагогіки*, 2018. 1(12). С. 77-82.

ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА АРТ- ТЕРАПІЯ ЯК ЕФЕКТИВНІ ІНСТРУМЕНТИ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ З ООП

Яременко Людмила, здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського (Україна)

Перетяга Людмила, докторка педагогічних наук, професорка

Вінницький державний педагогічний університет